

ÅRSRAPPORT 2003

Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging
Institutt for psykiatri
Universitetet i Oslo

Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging er et statlig finansiert nasjonalt kompetansesenter.

Innholdsfortegnelse

1. Målsetting og organisasjon	Side 4
2. Personell	Side 5
2.1 Eget personell	Side 5
2.2 Tilknyttet personell	Side 5
2.3 Lokale samarbeidspartnere	Side 5
3. Virksomhet	Side 6
3.1. Forskning	Side 6
3.1.1 Forskningsprosjekter ved SSFF – alfabetisk oversikt	Side 6
3.2 Omtale av forskningsprosjektene	Side 7
3.2.1 Aker-prosjektet	Side 7
3.2.2 CASE: Villet egenskade hos barn og unge	Side 7
3.2.3 Dødelighet ved bruk av skytevåpen i Norge i perioden 1969-2001	Side 7
3.2.4 En rett til å dø? – Etske spørsmål knyttet til selvmord og eutanasi	Side 8
3.2.5 Selvmord og voldsom død blant FN/NATO-personell	Side 8
3.2.6 SPIO-prosjektet: Selvmord blant psykiatriske pasienter i Oslo	Side 8
3.2.7 Velvære og psykisk helse blant ansatte i Forsvaret	Side 8
3.2.8 Zippy’s friends (Reaching Young Europe)	Side 8
3.3 Økt samarbeid og tverrfaglighet i selvmordsforskning	Side 9
3.4 Publikasjoner fra SSFF i 2003	Side 10
3.5 Kongresspresentasjoner fra SSFF i 2003	Side 11
3.5.1 Internasjonale	Side 11
3.5.2 Nasjonale	Side 12
3.6 Bokutgivelser fra SSFF	Side 14
4. Formidling	Side 14
4.1 Utdanning	Side 14
4.1.1 Universitetsintern undervisning	Side 14
4.1.2 Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid	Side 14
4.2 Kurs og foredragsvirksomhet	Side 15
4.3 Oversikt over enkeltstående kurs- og undervisningsaktiviteter	Side 15
5. Annen formidlingsvirksomhet	Side 19
5.1 Tidsskriftet <i>Suicidologi</i>	Side 19
5.2 Suicidologiske kunnskapsbaser – Internett	Side 19
5.2.1 SSFFs nasjonale nettsted: www.selvmord.info	Side 19
5.2.2 Nettstedet til International Association for Suicide Prevention (IASP)	Side 20
5.3 Bibliotekvirksomhet	Side 20
5.4 Kontakt med massemedia	Side 21
5.5 Intervjuer og uttalelser i massemedia i 2003	Side 21
6. Internasjonalt samarbeid	Side 23
7. Rådgivning, veiledning og klinisk virksomhet	Side 24
7.1 Rådgivning i forbindelse med forebyggingsprosjekter	Side 24

7.1.1	Behandlingskjeder.....	Side 24
7.1.2	VIVAT.....	Side 24
7.1.3	Dialektisk atferdsterapi.....	Side 25
7.1.4	Forsvaret.....	Side 25
7.2	Nettverkskonferansene <i>Forebyggingsforum</i>	Side 26
7.3	Klinisk og brukerrettet virksomhet.....	Side 26
7.3.1	LEVE – Landsforeningen for etterlatte ved selvmord.....	Side 26
7.4	Skadeforebyggende strategi.....	Side 27
8.	Styreverv og tillitsverv.....	Side 27
	Appendix 1.....	Side 29
	Appendix 2.....	Side 29
	Kontaktinformasjon.....	Side 30

1. Målsetting og organisasjon

Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging (SSFF) ble opprettet 1.1.1996 ved daværende Instituttgruppe for psykiatri, Universitetet i Oslo. Seksjonen, som er det nasjonale kompetansesenter for selvmordsforskning og -forebygging, ble finansiert ved midler fra Handlingsplan mot selvmord i perioden 1996-99 og har siden vært finansiert ved bevilgninger forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet.

Handlingsplanen hadde som hovedmål at: I løpet av 1990- årene skal helsetjenesten bidra til å bryte den negative utviklingen med økt selvmordshyppighet. Den epidemiologiske utviklingen i løpet av 1990- tallet var gledelig. Selvmordsraten i befolkningen som helhet ble redusert med ca 25%. Etter dette har selvmordsraten holdt seg noenlunde konstant, inntil vi for 2002 har sett en ny forholdsvis klar reduksjon i selvmordsraten som har brakt den norske selvmordsraten ned på det laveste nivå på 25 år. Likevel tar ca 500 personer sitt eget liv hvert år i Norge og forekomsten av selvmordsforsøk og annen villet egenskade er omfattende i visse alderssegmenter i befolkningen. Det er også avdekket en rekke risikoforhold og sammenhenger som peker ut retning for ny innsats i det forebyggende arbeid. Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging inntar en sentral rolle i arbeidet med å møte de nye utfordringene. SSFF konsentrerer sin virksomhet om de tre innsatsområdene *forskning, formidling av forskningsgenerert kunnskap til nøkkelgrupper i det selvmordsforebyggende arbeidet, samt rådgivning og veiledning* til institusjoner, grupper og enkeltpersoner (se appendix 1 for fullstendig målstruktur).

2. Personell

2.1 Eget personell

SSFFs stillingsressurser er hovedsakelig finansiert ved tilskudd over statsbudsjettet via Sosial- og helsedirektoratet. Seksjonen har i 2003 i tillegg hatt tilknyttet to eksternt finansierte forskningsstipendiater. De samlede ressurser benyttes i form av hele og deltids stillinger slik at det i 2003 var tilsatt 8 personer.

Professor dr med Lars Mehlum	leder for seksjonen
Førsteamanuensis Mette Ystgaard	nestleder
Informasjonskonsulent cand philol Kirsti Amundsen (80%)	leder for seksjonens formidlingsvirksomhet
Førstelektor dr philos Henning Herrestad	leder for Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid
Førstesekretær Trine Jensen	
Spesialpsykolog Ingebjørg Hestetun (50%)	
Forsker cand polit Finn Gjertsen (25%)	
NFR-stipendiat cand psychol Fredrik Walby	

2.2 Tilknyttet personell

Professor em dr med **Nils Retterstøl**
 Stipendiat cand psychol **Siri Thoresen**
 Forsker **Nils-Petter Hauge**
 Psykolog **Erik Ødegaard**

SSFF har i tillegg til egne ansatte hatt betydelig hjelp av en rekke personer som enten har gjort betalte oppdrag for seksjonen, eller vært faglige og administrative samarbeidspartnere. Overingeniør **Olav-Andreas Marschall** har gitt teknisk bistand til Internett-virksomheten. Grafisk designer **Ellen Jepsen** har også i 2003 gjort et viktig arbeid for oss ved produksjonen av tidsskriftet Suicidologi og ved produksjonen av informasjonsmateriell for seksjonen. Webdesigner **Thomas Floyd** og dr. philos **Helge Svare** har også bidratt i arbeidet med å fornye vårt nettsted.

2.3 Lokale samarbeidspartnere

Medisinskfaglig rådgiver **Ellen Hagemo**, kontorsjef **Trond Tangenes**, dataansvarlig **Sigurd Vangen**, alle ved Aker universitetssykehus - Klinikk for psykiatri, har alle i 2003 nedlagt en betydelig innsats som gjorde det mulig for SSFF å flytte til nye lokaler på sykehuset på en særdeles smertefri måte. Overingeniør **Haneef Awan** ved Universitetsadministrasjonen for Institutt for psykiatri har likeledes gitt verdifull IT-støtte i avgjørende faser.

3. Virksomhet

3.1 Forskning

En av SSFFs viktigste oppgaver er å drive suicidologisk forskning. Seksjonen har tidligere igangsatt en rekke større prosjekter som en rekke ulike institusjoner og personer har vært involvert i. Disse prosjektene arbeider vi fortsatt med, og i 2003 har vi publisert flere artikler på bakgrunn av dem. I 2003 startet planarbeidet med en ny prospektiv oppfølgingsstudie av selvmordsnære pasienter i samarbeid med Bergen Psykiatriske Universitetsklinikk. Ved SSFF ble det også startet to mindre studier om henholdsvis endringer i selvmordsmetoder og etikken knyttet til selvmord og eutanasi.

Først følger en prosjektoversikt (3.1.1), deretter følger en omtale av hvert av prosjektene (3.2).

3.1.1 Forskningsprosjekter ved SSFF – alfabetisk oversikt

Akerprosjektet. Oppfølging av selvmordsforsøkere i Oslo kommune - Aker sektor. En prospektiv oppfølgingsundersøkelse. (Lars Mehlum, Mette Ystgaard, Georg Schjelderup, Ingebjørg Hestetun og Mitchell E. Loeb).

CASE: Villet egenskade hos barn og unge – en europeisk multisenterstudie. (Mette Ystgaard, Lars Mehlum, Nils Petter Reinholt, Jorulf Husby).

Dødelighet ved bruk av skytevåpen i Norge i perioden 1969-2001. (Finn Gjertsen og Lars Mehlum).

En rett til å dø? – Etske spørsmål knyttet til selvmord og eutanasi. (Henning Herrestad)

Suicidale pasienter innlagt i PAM – Helse Bergen - en prospektiv oppfølgingsundersøkelse. (Liv Mellesdal og Lars Mehlum).

Selvord og voldsom død blant FN/NATO-personell (Siri Thoresen og Lars Mehlum).

SPIO-prosjektet: Selvmord blant psykiatriske pasienter i Oslo. (Fredrik Walby, Lars Mehlum, Karsten Hytten, Erik Ødegaard og Harry Ekeland).

Velvære og psykisk helse blant ansatte i Forsvaret. Forhold som fremmer og hemmer psykisk helse i en langvarig og omfattende omstillingsprosess. (Nils-Petter Hauge og Lars Mehlum).

Zippy's friends (Reaching Young Europe) (Brian Mishara (Université du Québec, Montreal) og Mette Ystgaard).

3.2 Omtale av forskningsprosjektene

3.2.1 Aker-prosjektet

Dette er en klinisk forløpsundersøkelse av selvmordsforsøkere utført i samarbeid med de kliniske avdelinger ved Aker sykehus i Oslo og de syv bydeler som sykehuset betjener. Prosjektet tar utgangspunkt i et nytt oppfølgingstiltak for selvmordsforsøkere i Aker sektor, der seksjonens medarbeidere sto sentralt i organisering og drift de første to år.

Akerprosjektet har fått sitt navn etter den geografiske og organisatoriske forankringen for prosjektet - nemlig i Aker sektor av Oslos helsevesen. Prosjektet omhandler i første rekke oppfølging av selvmordsforsøkere etter medisinsk behandling på Aker sykehus, og er iverksatt som et samarbeid mellom Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging, Aker sykehus og bydeler i Aker sektor.

Forskningsprosjektet har blant annet fokusert på risikofaktorer for repetisjon av selvmordsforsøk og på årsaksfaktorer og sykdomsmekanismer ved utvikling av selvmordskriser.

3.2.2 CASE: Villet egenskade hos barn og unge – en europeisk multisenterstudie

CASE (Child and Adolescent Self-harm in Europe) prosjektet er først og fremst et multinasjonalt forskningsprosjekt. Undersøkelsen i Norge gjennomføres i Hedmark og Oppland. Det har vært stor lokal interesse for prosjektet fra både skole- og helsesektoren. Resultatene fra den norske delen av CASE-undersøkelsen forelå i august 2003 og foreløpig er data om forekomst av villet egenskade publisert i Tidsskrift for Den norske Lægeforening. Det arbeides med flere publikasjoner som sammenlikner forekomst av villet egenskade og risikofaktorer mellom de ulike landene som deltar i studien og resultater er fremlagt på flere kongresser. Seksjonen har arbeidet med å gi systematisk tilbakemelding til kommuner og skoler i Hedmark og Oppland, drøfte resultater fra undersøkelsen og mulige forebyggende tiltak.

3.2.3 Dødelighet ved bruk av skytevåpen i Norge i perioden 1969-2001

Formålet med dette prosjektet er å se på utvikling i dødelighet av skader relatert til bruk av skytevåpen og fordeling av disse etter intensjon/ytre omstendighet (ulykke, drap og selvmord). Hvor skjer disse skadetilfellene, hvem har høyest risiko og hvilke typer skytevåpen ble benyttet. Kan den observerte nedgangen i dødelighet i selvmord forklares med færre selvmord ved skytevåpen? Og i hvilken grad kan endring i lovgivning for kjøp av skytevåpen og jegerprøven ha påvirket omfanget av dødsfall av skytevåpen?

3.2.4 En rett til å dø? – Etiske spørsmål knyttet til selvmord og eutanasi

Prosjektet er en undersøkelse og drøfting av etiske argumenter og politisk toneangivende argumenter for og i mot at mennesker selv har rett til å bestemme når og hvordan de skal dø, og til å få assistanse til å ta sitt eget liv. Prosjektet har som mål å gi en beskrivelse av den aktuelle offentlige politikk og frontlinjene i den norske debatten om disse spørsmålene. Målet er også å kunne gi etisk veiledning til de som henvender seg til SSFF om disse spørsmålene. Prosjektet er også en forstudie for eventuelle nye holdningsundersøkelser på området.

3.2.5 Selvmord og voldsom død blant FN/NATO-personell

Et annet større forskningsprosjekt følger opp den såkalte UNIFIL-undersøkelsen, og fokuserer på overdødelighet ved selvmord og ulykker hos personell som tidligere har tjenestegjort i norske kontingenter av FN's og NATOS multinasjonale militære operasjoner. I løpet av året ble flere publikasjoner fra studien ferdigstilt.

3.2.6 SPIO-prosjektet: Selvmord blant psykiatriske pasienter i Oslo

Prosjektet *Selvmonds blant psykiatriske pasienter* ble startet høsten 1999. Prosjektets formål er todelt: Dels å kartlegge forekomst av selvmord under og etter innleggelse ved psykiatriske avdelinger i Oslo i tiden 1992-98. Dernest å studere risikofaktorer for gjennomførte selvmord i denne populasjonen. Det benyttes et blindet case-control design.

I 2003 er datainnsamlingen slutført, noe som har vært en lang og møysommelig prosess, og resultater har vært presentert på møter og kongresser nasjonalt og internasjonalt. Det videre arbeid med publisering av prosjektets resultater vil pågå ut 2004.

3.2.7 Velvære og psykisk helse blant ansatte i Forsvaret. Forhold som fremmer og hemmer psykisk helse i en langvarig og omfattende omstillingsprosess

Prosjektet har som formål å studere hvordan individuelle egenskaper og forutsetninger samt kjennetegn ved det psykososiale arbeidsmiljøet påvirker den enkelte ansattes psykiske helse og velvære i en omfattende organisatorisk nedbemanningsprosess. Prosjektet er i publiseringsfasen samtidig som prosjektleder har medvirket til å formidle funn og iverksette forebyggende tiltak i Forsvaret.

3.2.8 Zippy's friends (Reaching Young Europe)

Dette er en kontrollert studie av effekten av et forebyggende skoleprogram rettet mot 6-8 åringer. Undersøkelsen har vist at dette forebyggende tiltaket har korttids-effekt på sosiale ferdigheter og mestring hos barna og er under publisering i tidsskriftet *Early Childhood Research Quarterly*. Samtidig samles det nå data fra deltakerne som vil kunne belyse hvilke langtidseffekter tiltaket kan ha hatt.

SSFF er fortsatt tilknyttet *Zippy's friends* (tidligere Reaching Young Europe) som faglig rådgiver. Prosjektet er fra november 2000 forankret i den nyetablerte frivillige organisasjonen *Partnership for Children* (PFC), www.partnershipforchildren.org.uk. Kvalitets-sikring og spredning av undervisningsprogrammet var fra starten er stiftelsen største arbeidsoppgave. I dag

arbeider Stiftelsen med utvikling av flere programmer og informasjonsmaterieil til skoler og foreldre. SSFF har i løpet av året hatt kontakter med Sosial- og Helsedirektoratet og en rekke skoler og enkeltpersoner, som har vist interesse for å få programmet til Norge. Det er nå etablert kontakt mellom organisasjonen *Voksne for barn* og PFC. I samarbeid med SSFF vil en utrede mulighetene for å få programmet oversatt til norsk for bruk i norske skoler. Voksne for barn har under veiledning av vårt senter sendt en søknad til Sosial og helsedepartementet om midler for å oversette og implementere programmet i Norge. Planene er nærmere konkretisert og det er vist stor interesse for programmet fra skolehold. Forutsatt økonomisk støtte regner Voksne for barn med å starte pilottesting av programmet høsten 2004

3.3 Økt samarbeid og tverrfaglighet i selvmordsforskningen

SSFF har også i 2003 arrangert regelmessige møter i det såkalte *Forum for selvmordsforskning*, som samler 10-25 forskere i dette fagfeltet (se program i appendix 2). Dette er et faglig forum for utveksling og samarbeide innen det suicidologiske forskningsfeltet. For å øke mulighetene for flere til å delta i disse møtene har vi i 2003 også benyttet telematikkoverføring til Nord-Norsk kompetansesenter for selvmordsforebygging som har deltatt på denne måten. Forskningsmøtene har derfor blitt avholdt i telematikkstudio på Gaustad gjennom velvillig bistand fra Kompetansesenteret for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri for helseregionene Øst og Sør. I forbindelse med oppstarten av det tematiske forskningsområdet *Psykotiske lidelser* (leder: forsker Ole Andreassen) ved Instituttgruppe for psykiatri har en gruppe ved SSFF søkt om tilknytning på prosjektbasis. I første omgang handler dette om å inkludere suicidologiske variabler i protokollen for innsamling av kliniske data for et høyt antall pasienter med psykotiske lidelser som behandles ved ulike sykehus i Oslo-området.

SSFF har også inngått et samarbeid med Kompetansesenteret for Sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri i Helse Øst og Sør om deltakelse i prosjektet *Prevalens av psykiske lidelser hos domfelte innsatte i norske fengsler* (prosjektleder: Margareth Helgeland).

For å styrke kompetansen innen selvmordsforskning og inspirere til internasjonalt samarbeid inviterer Seksjonen årlig sentrale utenlandske forskere til arbeidsseminar i selvmordsforskning. I mai 2003 hadde Seksjonen et todagers besøk av professor Keith Hawton, Centre for Suicide Research ved Oxford University. Den første formiddagen holdt han forelesninger for studentene ved Seksjonens Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid, mens han på ettermiddagen holdt åpne forelesninger for alle interesserte om selvmord og media og om hvordan nye forskrifter for salg av paracetamolpreparater i England reduserte ratene av villet egenskade. Forelesningene var godt besøkt og vakte stort engasjement. Neste dag var det, i en mindre gruppe på ca 30 forskere, anledning til å drøfte norske forskningsprosjekter. Fem norske forskere la fram sine prosjekter med god tid til påfølgende diskusjon, med Keith Hawton som discussant. Det ble en særdeles lærerik dag med en av verdens fremste selvmordsforskere.

SSFF holder stadig oppdatert (på egne internettsider) en oversikt over igangværende suicidologiske forskningsprosjekter i Norge og informasjon om det enkelte prosjekt med målsettinger, ressursgrunnlag, faglig forankring, publisering, kontaktperson m.v. Vi tror at også dette vil bidra til økt samarbeid om forskning, økt tilgang til den erfaring forskerne sitter inne

med og til et klarere beslutningsgrunnlag for styrende myndigheter som skal tildele ressurser til det enkelte fag- og forskningsfelt. Det norske suicidologiske fag- og forskningsmiljø er i positiv utvikling. Antall vitenskapelige presentasjoner fra norske deltakere ved de siste års internasjonale suicidologiske kongresser har stadig vært økende.

3.4 Publikasjoner fra SSFF i 2003

Berrios G, Retterstøl N. Foreword in Wimmer A: Psychogenic Psychoses. Edited and translated with introduction by Johan Schioldann. Adelaide Academic Press, Adelaide 2003.

Gjertsen F: Selvmord og kjønn i et epidemiologisk perspektiv. *Suicidologi* 2003;8(3):7-9

Gjertsen F: Utviklingstendenser i selvmord. Datagrunnlag, kvalitet og sammenliknbarhet. MPH 33:2003. Göteborg: Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap 2003. 51 s.

Mehlum L: Selvmordsforebyggende strategi for England. *Suicidologi* 2003;8(1):16-19.

Mehlum L: National strategies for suicide prevention. Educational aspects. In: Vijayakumar L (ed): Suicide Prevention. Meeting the challenge together. Chennai, India: Orient Longman 2003. 6 s.

Mehlum L: Strategies for early intervention after trauma adopted by the Norwegian Armed Forces. I: R.Orner & U. Schnyder (eds). Reconstructing Early Intervention after Trauma – Innovations in the Care of Survivors.. Oxford: Oxford University Press 2003. 9 s.

Mehlum L: Traumatic stress and suicidal behaviour. I Hawton K (ed). The Nature, Treatment and Prevention of Suicidal Behaviour: From Science to Practice. Oxford: Oxford University Press 2003. 12 s. (I trykken).

Mehlum L: Lessons learned from peace-keeping forces. 8th European Congress on Traumatic Stress; Berlin, 28.05.2003 - 30.05.2003. Publisert i: *European Psychotherapy* 4:16-17.

Mehlum L: Prevention of suicide and premature mortality in a European perspective. European Commission Conference on Mental Health; Bilbao 09.10.2003 - 11.10.2003. Report European Commission Directorate of Health and Consumer Protection, Luxembourg, 2003.

Mehlum L; Ystgaard M; Ekeid G; Mork E: Psychosocial Follow-up after Parasuicide in Norwegian General Hospitals. Nordic Congress of Psychiatry; 13.08.2003 - 16.08.2003. Publisert i: *The Icelandic Medical Journal* 89(48):17.

Malt U, Retterstøl N, Dahl AA: Lærebok i psykiatri. 942 sider. Gyldendal Akademisk, Oslo 2003

Retterstøl N; Mehlum L: Attempted suicide as a risk factor for suicide: Treatment and follow-up. In: Wasserman D (ed). Suicide – an unnecessary death. London: Martin Dunitz 2003. 12 s. (På russisk).

Retterstøl N i samarbeid med Jørgensen J: I grenseland. Fra en psykiaters liv. 352 sider. Damms forlag, Oslo 2003.

Thoresen S; Mehlum L; Møller B: Suicide in peacekeepers. A cohort study of mortality from suicide in 22,275 Norwegian veterans from international peacekeeping operations. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology* 2003;38(11):605-610.

Thoresen S; Mehlum L. Risk factors for fatal accidents and suicides in peacekeepers: Is there an overlap? *Military Medicine*. In press 2003.

Walby, FA.: Evidensbasert psykoterapi; en metode for kliniske beslutninger, -ikke et forskningsdesign. *Impuls. Tidsskrift for psykologi* 2003;53(1):85-91.

Walby FA, Mehlum L: Feil om selvmord og psykiatri. Debattinnlegg. *Morgenbladet*, 13.06.03.

Walby FA: Den selvfortreffelige psykoterapeut. Debattinnlegg. *Dagbladet*. 18.10.03.

Ystgaard M: Villet egenskade blant ungdom: nye forskningsresultater og konsekvenser for forebyggende arbeid. *Suicidologi* 2003;8(2):7-10.

Ystgaard M; Hestetun I; Loeb M; Mehlum L: Is there a specific relationship between childhood sexual and physical abuse and repeated suicidal behaviour? *Child Abuse & Neglect*. In press 2003.

Ystgaard M; Reinholdt NP; Husby J; Mehlum L: Villet egenskade blant ungdom. *Tidsskrift for Den norske lægeforening* 2003;123(16):2241-2286

3.5 Kongresspresentasjoner fra SSFF i 2003

3.5.1 Internasjonale

Amundsen K, Mehlum L: Suicide information activities on the Internet Poster ved 22nd World Congress of the International Association for Suicide Prevention; 10.09.2003 - 14.09.2003. Publisert i Abstract Book.

Gjertsen F, Hernes E, Glatte E, Harvei S, Fosså SD: High mortality of prostate cancer in Norway: Information and codification bias? Using data from other sources than death certificate with manual and automated coding system and impact on official mortality statistics. Example from an ongoing study. Foredrag og abstract. 3. ICE Mortality Meeting; 07. -10.04.2003.

Herrestad H; Mehlum L: A comprehensive education programme in suicide prevention. 22nd World Congress of the International Association for Suicide Prevention; 10.09.2003 - 14.09.2003. Publisert i Abstract Book.

Herrestad H: Filosofisk praksis og selvmord. Nordisk Konferanse i Filosofisk Praksis; 13.-16.06.2003.

Hestetun I; Ystgaard M; Loeb M; Mehlum L: Life adversities among suicide attempters in a life perspective. 22nd World Congress of the International Association for Suicide Prevention; 10.09.2003 - 14.09.2003. Publisert i Abstract Book.

Mehlum L; Ystgaard M; Hestetun, I: Traumatic stress symptomatology – its influence on the clinical outcome in suicide attempters – a follow-up study. 22nd Congress of the International Association for Suicide Prevention; 10.09.2003 - 14.09.2003. Publisert i: Abstract Book.

Mehlum L: Lessons learned from peace-keeping forces. 8th European Congress on Traumatic Stress; Berlin, 28.05.2003 - 30.05.2003.

Thoresen S; Mehlum L: Risk factors in subgroups of accidental death compared with suicide . XXII World Congress of the International Association for Suicide Prevention; Stockholm 10.09.2003 - 14.09.2003. Publisert i Book of Abstracts.

Walby FA.; Ødegaard E; Mehlum L: DSM-IV disorders, comorbidity and completed suicide after discharge from inpatient psychiatric care. 27. Congress of the Nordic Psychiatric Association; 13.08.2003 - 16.08.2003. Publisert i: The Icelandic Medical Journal 89(48):37.

Ystgaard M. Deliberate self harm in adolescents: the relationship to peers. XXII World Congress of the International Association for Suicide Prevention (IASP); 10.09.2003 - 14.09.2003. Publisert i Abstract Book.

3.5.2 Nasjonale

Grøholt B; Hestetun I: Selvmord blant ungdom, samtale ved bekymring og vurdering av selvmordsrisiko. Schizofrenidagene 2003; 12.11.2003.

Herrestad H: I begynnelsen er samtalen - om den gode samtalen. Kva er då eit menneske? - Litteraturfestivalen Kapittel 03; 18.-19.09.2003.

Hestetun I: Forståelse av selvmordsatferd hos barn og unge. Samtale ved bekymring og vurdering av selvmordsrisiko. Kliniske utfordringer i møte med unge suicidale. Barn og unge som pårørende ved selvmordsatferd. Smitte. 4 foredrag. Regional konferanse: Selvmordsatferd blant ungdom - forståelse og forebygging; 08.10.2003.

Hestetun I; Grøholt B: Suicidalitet hos barn, barns forhold til selvmord, barn som pårørende. Schizofrenidagene 13.11.2003.

Mehlum L: Selvmordsforebyggende arbeid i Norge. Status og videre utfordringer. Norsk Psykiatrisk Forenings Konferanse, Vika Atrium, 28.1.2003.

Mehlum L: Den viktige behandlingskjeden. Nasjonal konferanse om selvmord. FFHS, Vika Atrium 30.10.2003.

Retterstøl N: Suicidologien i Norge i historisk perspektiv. Perspektivene for forskning og utvikling – hvor står vi i dag, og hva ligger fremfor oss. Nasjonal konferanse om selvmord. FFHS. 31.10.03.

Walby FA: Selvmord blant psykiatriske pasienter i Oslo; -Epidemiologi og risikofaktorer. Norsk psykiatrisk forenings etterutdanningskurs 2003.

Walby FA.; Ødegaard E; Ekeland H; Mehlum L: Selvmord under og etter innleggelse i psykisk helsevern 1992-98. Norsk Psykologikongress 2003.

Walby FA.; Ødegaard E; Mehlum L: DSM-IV disorders, comorbidity and suicide after discharge from inpatient psychiatric care. – A blind case-control study. Research workshop 2003.

Ystgaard M: Hva er det med Per Inge? Ungdom og selvmordstanker. Hva er det med Monica? Landsdekkende seminarrekke for videregående skole; 25.04.2003 - 25.04.2003.

Ystgaard M: Nye resultater fra den norske delen av CASE (Child and Adolescent Self-harm in Europe) multisenter-studien . Nasjonalt seminar ; 03.09.2003 - 03.09.2003.

Ystgaard M: Selvmordsatferd blant ungdom: epidemiologi, forståelsesmodeller, intervensjon ved selvmordsfare og forebygging med særlig vekt på skolens rolle (4 foredrag). Regional konferanse: selvmordsatferd blant ungdom - forståelse og forebygging; 09.10.2003 - 10.10.2003.

Ystgaard M: Ungdom og selvmordsatferd: Resultater fra nyere forskning og konsekvenser for samtale med unge suicidale. Nasjonal konferanse for Kirkens SOS; 28.10.2003 - 30.10.2003.

Ystgaard M: Ungdom og selvskading - hva dreier det seg om? Nasjonal konferanse om selvmord; FFHS. 30.10.2003 - 31.10.2003.

Ystgaard M: Fra negative til positive kjedereaksjoner: Om fremming av beskyttelsesfaktorer i oppveksten. Fagborg 2003; 20.11.2003 - 21.11.2003.

Ystgaard M: Villet egenskade i ungdomskulturen. Nye norske tall. Hvorledes forstår vi fenomenet? Forebyggingsforum for Helse sør og Helse øst; 02.12.2003 - 02.12.2003.

3.6 Bokutgivelser fra SSFF i 2003

Runvik M: Pappa ville ikke leve; oversatt av Kirsti Amundsen; råd og informasjon til voksne av Margaretha Runvik; etterord av Lars Mehlum. – Oslo: Universitetet i Oslo, Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging, 2003. – 32 s. (bildebok)

4. Formidling

Med formidling mener vi ulike former for spredning av oppdatert suicidologisk kunnskap som springer ut fra våre egne studier eller som samles ved vårt senter som resultat av kontakter med andre fagmiljø i inn- og utland. Formidlingsvirksomheten i 2003 fordeler seg på følgende områder: Utdanning, publikasjonsvirksomhet, drift av suicidologiske kunnskapsdatabaser og annen informasjonsvirksomhet samt formidling gjennom massemedia.

4.1 Utdanning

En av forutsetningene for å utvikle gode forebyggende tiltak, og for å nå fram til selvmordsnære mennesker med tilstrekkelig hjelp, er at aktuelle faggrupper har tilstrekkelig kunnskap både om selvmordsatferd og om forebyggende strategier. Formidling av oppdatert og evidensbasert kunnskap som er tilpasset ulike faggrupper og arbeidssituasjoner, er derfor et sentralt mål for vår virksomhet.

4.1.1 Universitetsintern undervisning

Som en del av Det medisinske fakultet, deltar personell ved seksjonen med undervisning på grunn-, etter- og videreutdanning for leger. Det gjelder undervisning i generelle psykiatriske emner, smågruppeundervisning og naturligvis også forelesninger i spesielle suicidologiske tema. Etter forespørsel fra Det utdanningsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo, har vi også gjennomført en del undervisning der.

4.1.2 Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid

I november 2003 feiret SSFF eksamensfest som avslutning for det første kullet ved Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid. 20 studenter tok eksamen med gode resultater. Karakteren ble satt på grunnlag av prosjektoppgave, offentlig presentasjon og individuell muntlig eksamen.

Videreutdanningen ble etter lengre tids planlegging startet opp i 2002. Det var da rekruttert 22 studenter fra hele landet. Studentene representerer flere ulike yrkesgrupper; helsepersonell, sosialarbeidere, prester, politi og lærere. Noen med erfaring fra selvmordsforebyggende arbeid, andre ikke. Spredningen i alder er fra midten av 20 årene til langt opp i 50 årene. Studentene betalte i utgangspunktet kr 11.500 i studieavgifter i tillegg til ordinær semesteravgift til UiO hvert semester. Men de av studentene som ikke fikk dekket disse utgiftene av arbeidsgiver eller stipendmidler, har i etterhånd fått dekket dem av midler bevilget av Sosial- og helsedirektoratet (Shdir). Shdir har også bidratt med kr. 150.000 i årlig støtte til

videreutdanningen, samt at direktoratet har innfridd en økonomisk garanti til dekning av driftsunderskudd.

Astrid Dahl vikarierte som studiekonsulent i 40% stilling i januar og februar 2003, inntil Henning Herrestad tiltrådte som førstelektor med ansvar for videreutdanningen 1. mars 2003. Som i 2002 har seksjonen avholdt kvartalsvise ukesamlinger med visse tilpasninger. I tillegg til den regulære undervisning deltok studentene i tre mindre grupper ledet av veilederne Gro Røkholt (Oslo) og Mai Antonsen (Trondheim) som møttes for dagsseminarer 2-3 ganger i semesteret.

Studentene kunne velge å skrive prosjektoppgave individuelt eller i gruppe. 9 valgte individuelle oppgaver, resten skrev sammen to og tre; i alt var det 14 prosjekter. I tillegg til SSFFs egne ansatte var en rekke personer engasjert som eksterne veiledere. Gry Bruland Vråle, Nils Retterstøl og Georg Schjelderup var engasjert som eksterne sensorer.

Våren 2003 søkte SSFF om godkjenning for planene om å utvide videreutdanningen til et erfaringsbasert masterprogram (90 studiepoeng over 3 år). Planene ble godkjent av UiO ved rektor, men søknad om finansiering ble i første omgang avslått av Shdir. SSFF satte derfor i gang rekrutteringen av et kull nr. 2 til videreutdanningen. I desember ble det klart at vi kunne starte opp et nytt kull i 2004 med 22 studenter også denne gang. SSFF gjennomførte en midtveiseevaluering av videreutdanningen våren 2003 og inviterte til en sluttevaluering i desember 2003. Resultatene viser at studentene er svært fornøyd med videreutdanningen som helhet. Men på grunnlag av evalueringene og de erfaringer vi har gjort oss, vil SSFF også gjøre en rekke justeringer av organiseringen av videreutdanningen det nye kullet tar fatt på. SSFF fortsetter også arbeidet med å finne tilstrekkelig finansiering til å utvide videreutdanningen til et masterprogram.

4.2 Kurs og foredragsvirksomhet

SSFF har en utstrakt ekstern undervisningsvirksomhet. Personell fra SSFF bidrar med forelesninger ved en rekke eksterne kurs og seminarer rundt i landet slik det vil fremgå i pkt 4.6. SSFF holder kurs og konferanser både i egen regi og i samarbeid med andre enheter. Vi vil i denne sammenheng spesielt trekke frem nettverkskonferansene som seksjonen arrangerer (se pkt 6.2) for fagfolk i helseregionene øst og sør.

4.3 Oversikt over enkeltstående kurs- og undervisningsaktiviteter i 2002

Amundsen K:

- Om SSFF og dens informasjonstjeneste – foredrag ved årsmøtet til Norsk Bibliotekforening, Spesialgruppen for medisin og helsefag. 06.03.03.

Hauge NP:

- Psykisk helse i omstilling. HMS-lederkurs for ledere i forsvaret. Bardufoss.25.09.03.
- Velvære og psykisk helse blant ansatte i Forsvaret - omstilling på godt og vondt . Seminar ved Bodø hovedflystasjon. 29.10.03.
- Velvære og psykisk helse blant ansatte i Forsvaret. Forsvarets Utdanningscenter. Oslo. 30.10.03.

- Psykisk helse i omstilling. HMS kurs for AMU FLO/IKT. Kolsås. 25.11.03.

Gjertsen F:

- Metoder for selvmord, bruk av våpen. Foredrag; 03.09.2003 .

Hestetun I:

- Depresjon hos barn og unge, seminar 3 timer R.BUP Helseregion øst og sør: 14.2.2003.
- Suicidal behaviour among adolescents in Norway. På møte med delegasjon fra Europarådet om norsk ungdomspolitik. Sosial og helsedirektoratet: 23.10.2003
- Høgskolen i Buskerud 25.11.2003. 4 foredrag:
Forståelse av selvmordsatferd hos barn og unge. Bakgrunn og sammenhenger
Selvmordsprosessen. Samtale ved bekymring og vurdering av selvmordsrisiko
Barn og unge som pårørende ved selvmordsatferd.
Smitte
- Konferansen selvmordsatferd blant barn og unge. Forståelse, behandling og forebygging. arr. av Regionalt ressursenter for selvmordsforskning og -forebygging i Midt-Norge, Trondheim 08.10.2003. 4 foredrag:
Forståelse av selvmordsatferd hos barn og unge. Bakgrunn og sammenhenger
Selvmordsprosessen. Samtale ved bekymring og vurdering av selvmordsrisiko
Kliniske utfordringer i møte med unge suicidale
Barn og unge som pårørende ved selvmordsatferd.
Smitte.

Mehlum L:

- Selvmord i relasjon til personlighetsforstyrrelser. Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid. Universitetet i Oslo 10.02.2003.
- Våpen og selvmordsforebygging. Sanitetsseminar for HV personell. HV-02 Oslo 7.3.03.
- Selvmordsproblematikk. Stud med. Universitetet i Oslo, 18.3.2003.
- Kliniske utfordringer i selvmordsforebygging. Miniseminar ved Oslo Hospital 19.03.2003.
- Intervensjon ved suicidalkriser. For medisinske studenter. 1.4.2003.
- Kliniske utfordringer i møte med selvmordsnære pasienter. Dagskonferanse ved Universitetssykehuset Nord Norge 29.04.2003.
- Kronisk selvdestruktive pasienter. Dagskonferanse ved Universitetssykehuset Nord Norge 29.04.2003.
- Kliniske utfordringer i møte med selvmordsnære pasienter. Dagskonferanse ved Haugesund Sjukehus, Helse Fonna 2.05.2003.
- Forslag til klinisk håndtering av kronisk suicidale pasienter. Dagskonferanse ved Haugesund Sjukehus, Helse Fonna 2.05.2003.
- Den viktige behandlingsskjeden. Samarbeid mellom, 1. og 2. linjetjenesten. Dagskonferanse ved Haugesund Sjukehus, Helse Fonna 2.05.2003.
- Traumatisk stress og suicidal atferd. Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid. Universitetet i Oslo 05.05.2003.
- Selvmordsgjennomgang. Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid. Universitetet i Oslo 09.05.2003.
- Vurdering av selvmordsrisiko. Forelesning for medisinske studenter 17.9.2003.
- Intervensjon ved selvmordskriser. Stud med 12. semester 14.11.2003.

Retterstøl N:

- Gaustad sykehus historie. Amalie Skrams suicidalprosess og livsløp. Kurs i suicidologi. Forelesning. Gaustad sykehus. 10.02.03.
- Ethiske og juridiske perspektiver på suicid. Euthanasi. Assistert selvmord. Kurs i suicidologi. Gaustad sykehus. 14.02.03.
- Retterstøl N: Psykiatriens utvikling i de siste 50 år. Bekkelaget Pensjonistuniversitetet. 10.03.03.
- Retterstøl N: Bruk av hest i psykiatrien. Foredrag. Hest og funksjonshemming. Norges Idrettshøgskole. 20.03.03.
- Retterstøl N: Depresjon og selvmord hos eldre. Foredrag. Engelsborg eldrecenter, Helsepersonell og bydelsleger. 01.04.03.
- Retterstøl N: Oslo Bymuseum - Kjenn din by. Foredrag: "Høl i gjerdet". Gaustad og norsk psykiatris historie. Foredrag. 17.06.03.

Ystgaard M:

- Epidemiologi, ulike forklaringsmodeller, intervensjon ved selvmordsfare og skolens rolle i det selvmordsforebyggende arbeidet, forelesninger ved det Utdanningsvitenskapelige fakultet, Institutt for spesialpedagogikk. UiO 24.01.2003.
- Villet egenskade blant ungdom, Forskningsforum, Gaustad 10.03.03
- Resultater fra den norske delen av CASE studien. Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid. 06.05.2003
- Child and Adolescent self-harm in Europe – how can we form a collaborating project? Samarbeidsmøte om forskningsprosjekter med Litauen, Voksenkollen, 08.05.2003
- Praktisk samarbeid med media. Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid. 09.05.2003
- Selvmord og selvmordsforsøk blant unge: Hva vet vi om problemet, hvilken hjelp finnes og hva kan dere selv gjøre? Foredrag på Ungdomsdagen, Gaustad sykehus 05.09.2003.
- Ungdom og villet egenskade: Hvordan kan vi forstå de lokale tallene fra Oppland. Ledersamling arrangert av opplæringsjefen i Oppland, Hafjell 03.11. 03.
- Ystgaard M: Ungdom og selvmord: epidemiologi, faresignaler og intervensjon, selvmord og smitte og forebygging i skolen (4 foredrag). Seminar for skolesektoren ; 26.11.2003.

Walby F:

- 6 x 2 timers kurs i empirisk psykopatologi, 2.avd. profesjonsstudiet, Psykologisk Institutt, Universitetet i Oslo Vår 2003.
- 6 x 3 timers kurs i klinisk intervjueteknikk. 2.avd. profesjonsstudiet, Psykologisk Institutt, Universitetet i Oslo Vår 2003.
- 6 x 2 timers kurs i empirisk psykopatologi, 2.avd. profesjonsstudiet, Psykologisk Institutt, Universitetet i Oslo Høsten 2003.
- Evidensbasert psykoterapi. Forelesning og debatt med prof. Siri Gullestad, Psykologisk Institutt, UiO, 01.04.03
- Drap etterfulgt av selvdrap; hva vet vi? Forelesning ved SSFF Forebyggingsforum, Gaustad sykehus, 05.06.03
- Selvmordsforebygging. "Forebyggingsseminar" 10. semester. Medfak, UiO. 22.05.03
- Foreleser ved temadag: "Selvmordsforebygging", Psykiatritjenesten, Øvre Eiker, Heldagsundervisning. 27.05.03

- Drap etterfulgt av selvdrap. Møte om Våpenhold og forebygging av selvmord. Arrangert av NJFF og SSFF. Hvalstad 03.09.03
- Vurdering og intervensjon ved selvmordsfare. 3 timer. Sosionomutdanningen. Høgskolen i Oslo. 09.09.2003
- Selvmordsproblematikk hos psykiatriske pasienter; Risikofaktorer, vurdering og intervensjoner. 2 timer. *Lillestrømklubben*, 04.10.03
- Ruspsykiatri. Foredrag ved Rehabiliteringsforum. Vinderen DPS. 09.10.03
- Selvmordsproblematikk. Bærum soroptimistforening. 19.11.03
- Hva gjør man når noen vil ta sitt liv? 4 timer. Rusetaten, Oslo. 25.11.03
- Ekstern sensor: eksamen i fellespensum, 2.avd profesjonsstudiet i psykologi, PSI, Universitetet i Oslo Vår 2003
- Ekstern sensor: Klagekommisjon, eksamen i fellespensum, 2.avd profesjonsstudiet i psykologi, PSI, Universitetet i Oslo
- Ekstern sensor: eksamen i fellespensum, 2.avd profesjonsstudiet i psykologi, PSI, Universitetet i Oslo Høst 2003
- Veiledning av psykolog i klinisk spesialistutdanning, 40 timer
- Gruppeveiledning av behandlingspersonale på Villa Ly ettervernshjem ift. ruspsykiatri.
- Veiledning av student ved videreutdanningen i selvmorsforebyggende arbeid, SSFF, UiO, ifb med oppgaveskriving

5. Annen formidlingsvirksomhet

5.1 Tidsskriftet *Suicidologi*

Som nasjonalt kompetansesenter ser vi det som viktig å benytte flere kanaler for formidling av forskningsbasert og relevant kunnskap om selvmord til dem som arbeider med selvmordsforebygging. Et viktig medium er vårt eget tidsskrift *Suicidologi*. Hensikten er at det skal fungere som et bindeledd mellom forsknings- og praksisfeltet. Her presenteres epidemiologi, forskning om suicidalitet, ulike behandlingsmetoder, om forholdet mellom terapeut og pasient, erfaringer

fra behandlingsprosjekter og andre tiltak der fagfolk møter selvmordsnære mennesker, for å nevne noe.

Til de ulike temanumrene synes vi det er viktig å få med ett eller flere bidrag fra det internasjonale fagfellesskapet av forskere og klinikere. I 2003 var det særlig mange utenlandske artikler i nr. 1, der bl.a. to journalister fra Canada og Slovenia kom med sine erfaringer fra og synspunkter på hvordan selvmordstemaet kan og er blitt dekket i ulike medier. For øvrig presenterte de utenlandske skribentene ulike perspektiver på selvmordsproblematikken: om kulturelle forhold, selvmordsatferd, forebygging og undervisning.

Tidsskriftet *Suicidologi* utkom med tre nummer i 2003, og dette var 8. årgang.

<i>Utgivelser av Suicidologi i 2003</i>	<i>Nummerets tema</i>
1/03	Selv mord som tema i ulike medier
2/03	Selv mordsproblematikk i skolen
3/03	Kjønn og selvmordsproblematikk

Redaksjonskomitéen besto i 2003 av:

Lars Mehlum (redaktør), Kirsti Amundsen (administrativt ansvarlig), Henning Herrestad, Mette Ystgaard (alle fire fra SSFF), samt Nora Blaasvær, generalsekretær i Kirkens SOS, Berit Grøholt, professorstipendiat ved Universitetet i Oslo, Sogn senter for barne- og ungdomspsykiatri, og Dag Willy Tallaksen, høgskolelektor ved Høgskolen i Akershus.

F.o.m. nr. 1, 2003 blir *Suicidologi* registrert i databasen SveMed+ som produseres ved Karolinska Institutet i Stockholm. SveMed+ inneholder referanser til nordiske artikler på det medisinske området. Pekerne herfra peker direkte til fulltekstartiklene i *Suicidologi*.

5.2 Suicidologiske kunnskapsbaser – Internett

5.2.1 SSFFs nasjonale nettsted: www.selv m ord.info

Nettstedet er en viktig informasjonskanal for fagfolk og andre. Det får vi stadig tilbakemeldinger om. Derfor er det vært viktig for oss å legge ut nytt stoff, samt å oppdatere sidene kontinuerlig. Samtlige artikler i de tre nye numrene av *Suicidologi* ble indeksert i søkeprogrammet og lagt ut i sin helhet.

Annet nytt stoff:

- en oversikt over nasjonale handlingsplaner mot selvmord som er lansert hittil i verden.
- to nye litteraturlister - om henholdsvis skjønnlitteratur med selvmord som tema og om psykiske lidelser/psykiatriske pasienter og selvmord.
- delrapporter fra CASE-studien (om ungdom og villet egenskade i Europa): Mestring, hjelp og støtte – resultater fra undersøkelser blant elever på v.g.s skole i Hedmark og Oppland
- rapporter fra oppfølgingsprosjektet ”Tiltak mot selvmord 2000-02”: Hordaland og Sogn og Fjordane

To viktige oppdateringer:

- videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid
- undervisningssett om psykisk helse og selvmordsforebygging

Gjennom hele året jobbet vi mot ny design og en total gjennomgang av nettstedet. Nettstedet har en egen redaksjon som består av Kirsti Amundsen, Henning Herrestad og Lars Mehlum.

5.2.2 Nettstedet til International Association for Suicide Prevention (IASP): www.iasp.info

Vi har nå utvidet arbeidet med IASPs nettsted. Følgende informasjon ble lagt ut: pressemelding og informasjon om den første verdensdagen for selvmordsforebygging 10/9, to nyhetsbrev, europeisk oversikt over sorgstøtteressurser, oversikt over IASPs nasjonale representanter, samt omtale av prisvinnere som ble hedret under IASP-kongressen i Stockholm i september. Lars Mehlum ble valgt som ny president for IASP for 2003-2005, og et eget brev fra ham, samt en presentasjon av det nye styret er det peker til fra åpningssiden.

Til IASP-kongressen lagde vi en plakat om IASPs nettsted, samt brosjyren "IASP on the Internet".

5.3 Bibliotekvirksomhet

Vi kan nå glede oss over å ha innredet eget bibliotek i og med flyttingen til Bygning 12 på Gaustad sykehus i november 2003. I biblioteket kan vi tilby forskere og andre fagfolk fra inn- og utland kontorplass for en kortere periode. Her er det to pc'er med tilgang til litteraturdatabaser og elektroniske tidsskrifter. Ikke minst er det viktig at studentene ved videreutdanningen i selvmordsforebyggende arbeid har denne tilgangen når de har sine studieuker i Oslo.

Biblioteklokalet innebærer også at vi nå har fått plass til å stille ut det materiellet som vi har samlet i egenskap av nasjonalt kompetansesenter: en bokstamme på 845 bøker, avhandlinger, rapporter, hovedoppgaver, offentlige publikasjoner, tidsskrifter, undervisningssett og brosjyrer.

Bokstammen vokser jevnt og trutt. Tilveksten var på 159 bøker i 2003. Vi kjøper inn all ny suicidologisk litteratur som er relevant for oss, både forskningsbasert og /eller klinisk orientert litteratur, samt skjønnlitteratur. Selv om bokstammen er liten sammenlignet med andre bibliotek, er vi fortsatt alene i Norge om å eie mange av de suicidologiske bøkene. Vi deltar i det nasjonale Bibsys-samarbeidet, og sendte ut 100 bøker på fjernlån til andre bibliotek i 2003, mens vi kun lånte inn 24 bøker fra andre. Men vi bestilte en god del kopier av tidsskriftartikler fra andre bibliotek.

Ekstern litteraturservice: Mange fagpersoner og eksterne studenter fra hele landet henvendte seg til oss, særlig via e-post, men også ved personlig frammøte. De fikk hjelp til å finne fram til aktuelle og relevante referanser til forskningsbasert litteratur om ulike aspekter ved selvmord og selvmordsforebygging, og de lånte bøker av oss. Søking i litteraturdatabaser var en viktig service, og da særlig basene Medline, PsychInfo og Bibsys.

5.4 Kontakt med massemedia

Medarbeiderne ved SSFF har gjennom året hatt et aktivt samarbeid med ulike massemedier som det vil fremgå av oversikten nedenfor. Dette opplever vi som fruktbart til tross for at det stundom kan være vanskelig å finne den riktige balansen mellom åpenhet og tilbakeholdenhet mot for stor fokusering på enkelte tema innenfor suicidologien. SSFF arbeider til stadighet med denne typen avveininger. I 2003 har vi også fokusert spesifikt på denne problematikken gjennom en serie artikler i et temanummer av *Suicidologi*.

Massemediene er uhyre viktige som samarbeidspartnere i informasjon om problemet selvmord i samfunnet. SSFF ser det som en naturlig oppgave å bistå mediene med oppdatert informasjon samtidig som vi i utgangspunktet ser positive muligheter til, gjennom massemedia, å formidle stoff til allmennheten som kan virke gunstig i det selvmordsforebyggende arbeidet. De fleste norske mediefolk er både konstruktive og ansvarsbevisste i forhold til temaet selvmord. Sammenliknet med situasjonen i flere andre land er det liten tvil om at Norge er i en heldig stilling på dette området.

5.5 Intervjuer og uttalelser i massemedia i 2003

Amundsen K:

- En enkel vei til kunnskap. Intervju i Levenytt 2003, nr. 2

Amundsen K, Mehlum L:

- Ny bok setter ord på det vonde: "Pappa ville ikke leve". Intervju i Aftenposten 31.1.03

Hauge NP:

- Temadag i LEVE, Landsforeningen for etterlatte ved selvmord. Intervju i NRK Sogn og Fjordane. 10.12.03

Hestetun I:

- Intervju om sikring av skytevåpen og selvmord blant unge. Puls NRK1 [TV] 31.03.2003.
- "Selvmord, unge og våpen". Aftenposten Aftennr. [Avis] 31.03.2003.
- "Ytterpunktet. Werthers smitte". Morgenbladet [Avis] 30.05.2003.

Mehlum L:

- "Større åpenhet om selvmord". NRK Norgessglasset 03.01.03.
- "Selvmord". Bladet Mann, 12/2003.
- "Drap og selvdrap". NRK Dagsnytt 21.01.03
- "Familiedrapene". TV2 Nyhetene 21.01.03
- "Ønsker økt oppmerksomhet om våpen og risikopersoner". Norsk Telegrambyrå 21.01.03.
- "Sveiotragedien". Aftenposten 22.01.03.
- "Familiedrapene". VG, Dagbladet, Bergens Tidende og Dagen 22.01.03.
- NRK Norgessglasset 28.01.03. "Internett og selvmordrisiko blant unge".
- Aftenposten 01.02.03. Ny bok setter ord på det vonde - "Pappa ville ikke leve".
- NRK "Sånn er livet" – Intervju om selvmordsforebygging. 27.02.03.

- ”Ytterpunktet”. Morgenbladet 30.05.2003.
- ”Årsaker til selvmord”. Intervju i Levenytt nr 6/2003.
- ”Flest eldre begår selvmord” Nettavisen 12.08.2003.
- ”Det finnes håp”. Intervju i Allers 08.12.2003.Zipp
- ”Styrk Live” NRK TV Debattprogram 21.12.2003.

Retterstøl N:

- TV2: I grenseland (intervju God Morgen Norge). 19.09.03.

Walby F:

- ”Våpentilgjengelighet øker risiko for selvmord”. Haugesund avis [Avis] 21.01.2003.
- ”Risikofaktorer for selvmord”. Tønsberg Blad [Avis] 05.07.2003.

Ystgaard M:

- ”Noen resultater fra rapporten Mestring hjelp og støtte”. NRK Østlandssendingen [Radio] 13.06.2003.
- ”Ungdom trøster seg med flasker - men venner er viktigst”. Glåmdalen [Avis] 14.06.2003
- ”Mange drikker når de er bekymret”. Hamar arbeiderblad [Avis] 14.06.2003.
- ”Hver sjettede jente skader seg med vilje”. Dagsavisen [Avis] 28.08.200.
- ”Selvskading er vanlig blant jenter”. VG [Avis] 28.08.2003.
- ”Nye norske tall om ungdom som skader seg”. NRK Norgesglasset [Radio] 29.08.2003
- ”Godt skolemiljø er livsviktig”. Mimir [Avis] 30.09.2003.
- ”En av ti unge skader seg selv”. Aftenposten [Avis] 28.10.2003.

6. Internasjonalt samarbeid

Medarbeider ved SSFF deltar i en rekke ulike internasjonale fora for utveksling og utvikling av kunnskaper om selvmordsforebygging.

Mette Ystgaard deltar i styret for Partnership for Children i London. Stiftelsen utvikler særlig prosjektet *Zippy and friends*.

Lars Mehlum har de siste 4-5 år vært sentral i arbeidet i den internasjonale foreningen for selvmordsforebygging, IASP og ble valgt til organisasjonens president for perioden 2003-5. Oppgavene i IASP medfører ansvar for utvikling av dette fagfeltet i et internasjonalt perspektiv i nært samarbeid med andre nasjonale og internasjonale aktører – ikke minst med Verdens

Helseorganisasjon (WHO) som IASP står i offisielle forbindelser med. For tiden åpner stadig nye land, blant dem noen av verdens mest folkerike land som Kina, India og USA, seg for strategiske satsninger på selvmordsforebygging. Derfor er det om å gjøre for IASP å bruke sine mange eksperter i medlemsmassen til å bistå ved behov for faglig støtte og inspirasjon. For å understøtte utviklingen i Asia arrangerer IASP i inneværende år en regional konferanse i Bangkok i samarbeid med WHO og den Thailandske psykiaterforeningen. Tilsvarende arbeider IASP med forberedelsene til sin 23. verdenskongress som for første gang skal holdes i Sør-Afrika i 2005. IASP arbeider for å skape stadig flere arenaer for internasjonalt samarbeide om å forebygge selvmord – som tar mer enn 1 million menneskeliv på verdensbasis hvert år. SSFF spiller for tiden en meget aktiv rolle i å støtte IASP i dette arbeidet. Blant annet har SSFF utviklet et eget internetsted for IASP som driftes fra Oslo. SSFF vil også gjøre en betydelig innsats under utvikling av tiltaket *World Day for Suicide Prevention* i samarbeid med IASP og WHO.

SSFF er representert i det såkalte WHO European Network for suicide prevention ved sine representanter Heidi Hjelmeland og Lars Mehlum. Lars Mehlum er også involvert i EU kommisjonens arbeid med utvikling av selvmordsforebygging som foregår i forbindelse med ministerkonferansen som skal finne sted i Helsinki i 2005. Hittil har det vært arrangert konferanser i Bilbao og Brussel i denne utviklingsprosessen.

Lars Mehlum er også representert i American Foundation for Suicide Prevention sitt ekspertpanel som evaluerer nasjonale strategier for selvmordsforebygging. Gruppen har hatt ett møte og skal arrangere en ukes arbeidskonferanse i Salzburg, Østerrike i august 2004.

Nils Retterstøl og Lars Mehlum er involvert som eksterne rådgivere og evaluatore i den tyske nasjonale selvmordsforebyggende strategien som er kommet godt i gang. Lars Mehlum er også oppnevnt som scientific advisor i Folkerepublikken Kinas komite for utarbeidelse av et nasjonalt program for selvmordsforebygging. Han har også hatt tilsvarende rolle for den danske og den slovenske nasjonale strategi for selvmordsforebygging.

SSFF har over tid utviklet et godt samarbeid med en gruppe selvmordsforskere i Litauen (universitetene i Vilnius og Kaunas) og arrangerte i 2003 en 3 dagers samarbeidskonferanse i Oslo. Dette var ett i rekken av flere samarbeidsmøter. Vi har innsett at dersom vi skal komme videre inn i mer konkrete forskningssamarbeid, er det behov for betydelig mer økonomiske ressurser, særlig på Litauisk side. Etter konsultasjoner med Helsedepartementet, ble det derfor høsten 2003 besluttet å sende en søknad om økonomisk støtte fra midler som Norge bevilger til EUs tilslutningsland. Vi håper dette skal kunne gi et løft for den videre utvikling av samarbeidet.

7. Rådgivning, veiledning og klinisk virksomhet

Som kompetansesenter mottar vi i løpet av året henvendelser fra enkeltpersoner og institusjoner som ønsker å få råd til gjennomføring av utdanning, utvikling av kliniske rutiner, forebyggingsprosjekter, bok- eller videoprojekter.

7.1 Rådgivning i forbindelse med forebyggingsprosjekter

7.1.1 Behandlingskjeder

I dag er det et anerkjent prinsipp i vårt land at både helseforetak og lokalsamfunn skal ha *systematiske oppfølgingsrutiner* for mennesker som legges inn på sykehusavdelinger etter selvmordsforsøk (Statens helsetilsyn, 2001). Slike rutiner vil både omfatte interne samarbeidsrutiner ved sykehusene og samarbeid med lokale hjelpeinstanser (Opptappingsplan for psykisk helse 1999-2006). I forbindelse med utvikling av slike prosjekter kan SSFF tilby råd og veiledning og være en faglig samarbeidspartner. Seksjonen har bygget opp en rådgivningsgruppe bestående av personer som selv har drevet behandlingskjedeprojekter. Denne står til disposisjon for kommuner og fylker. I tillegg til rådgivning til individuelle prosjekter kan SSFF tilby aktuelle kurs og informasjonsmaterieell som eksempelvis VIVAT-kurset "Førstehjelp ved selvmordsfare" (som har vist seg å være et positivt tilskudd ved flere av de sykehus/kommuner som har startet behandlingskjedeprojekter), deltakelse ved våre nettverkskonferanser, abonnement på tidsskriftet *Suicidologi*, rapporter fra slutførte behandlingskjedeforsøk samt annen litteratur og infomaterieell om dette emnet, samt informasjon om hvordan en kan søke midler til oppstart av prosjekter.

7.1.2 VIVAT

VIVAT er et nasjonalt undervisningsprogram som sprer kunnskap om førstehjelp ved selvmordskriser til vide grupper av fagfolk og frivillige gjennom bruk av standardiserte kurs og pedagogiske hjelpemidler. SSFF har vært engasjert ved opprettelsen av VIVAT og som regional koordinator for VIVAT. SSFF er fortsatt engasjert i VIVAT gjennom å være representert i VIVATs styre. To av SSFFs ansatte er registrert som kursledere i VIVAT. I 2003 gikk 13 av våre studenter på [Videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid](#) kurslederkurs i VIVAT. For VIVAT var 2003 et merkeår ved at hele den kurspakken laget av det Canadiske selskapet Living Works som VIVAT er basert på gjennomgikk en radikal fornyelse. VIVAT var sterkt engasjert i denne prosessen. Omleggingen innebærer at alt kursmaterieell er blitt fornyet. I forbindelse med omleggingen av førstehjelpskurset har VIVAT også oversatt hele den omfangsrrike kursmanualen til norsk. VIVAT har alltid gjort deltagerevalueringer av kursene. I 2003 ble resultatene av flere slike evalueringer publisert (Tidsskrift for Den norske Lægeforening nr. 16.2003) og rapportert til Sosial- og helsedirektoratet.

7.1.3 Dialektisk atferdsterapi

Spesifikke behandlingstilbud for personer med tilbakevendende selvmordsatferd er fortsatt en mangelvare i Norge til tross for at dette må anses for å være en av de aller viktigste selvmordsforebyggende tiltak vi kan tenke oss. Dialektisk atferdsterapi er en form for kognitiv atferdsterapi som i flere randomiserte kontrollstudier har vist seg effektiv i behandling av personer med kronisk suicidalitet. Ved Montefiore Medical Center i New York er denne behandlingsformen også videreutviklet for arbeid med ungdom med repeterende suicidalatferd. SSFF innledet i 2002 et samarbeid med Ungdomspsykiatrisk senter ved Sykehuset Telemark HF om et prosjekt der siktemålet er å få utdannet norske terapeuter i dialektisk atferdsterapi for

ungdommer. Ungdomspsykiatrisk senter (UPS) er en døgnenhet ved Barne- og ungdomspsykiatrisk seksjon ved sykehuset. I løpet av 2003 har tre terapeuter gjennomført utdanning i dialektisk atferdsterapi og gitt slikt behandlingstilbud til ei gruppe ungdommer. Erfaringene så langt er gode, og en satser på videre utvikling av tilbudet. Systematisk evaluering av tilbudet og klinisk forskning planlegges i samarbeid med SSFF. Også ved Nordlandssykehuset arbeider en med utvikling av slikt tilbud til voksne, ved psykiatrisk poliklinikk i Fauske. Forutsatt at behandlingsformen viser seg effektiv vil disse miljøene være en ressurs for andre som ønsker å utvikle slikt tilbud. Vi ser det som viktig at vi i Norge nå bygger opp et mer spesialisert og differensiert behandlingstilbud til pasienter med selvmordsatferd.

7.1.4 Forsvaret

Forsvaret har sitt eget program for selvmordsforebyggende tiltak. Programmet med ulike beskrevne tiltak koordineres av *Rådet for selvmordsforebyggende arbeide i Forsvaret* i Forsvarets overkommando. I sin tur er dette rådet underlagt Forsvarets Hovedarbeidsmiljøutvalg (FHAMU). Ansvar for selvmordsforebygging i Forsvaret er lagt i ledelseslinjen og koordineres gjennom FHAMU og de lokale arbeidsmiljøutvalg. Dette er en gunstig løsning som sikrer ganske bredt engasjement fra flere faggrupper både sentrale og lokalt. SSFF har deltatt aktivt i mange av de selvmordsforebyggende tiltakene. I 2003 ble seksjonens direkte engasjement i dette arbeidet endret ved at Lars Mehlum, som tidligere hadde et ansettelsesforhold i Forsvaret, sluttet i stillingen der. På den annen side gikk Nils-Petter Hauge, stipendiat gjennom flere år ved SSFF, over i en rådgiverstilling ved Forsvarets overkommando, med ansvar for oppfølging av deler av det selvmordsforebyggende arbeidet.

I 2003 fikk Forsvaret utdannet en rekke egne kursledere innenfor VIVAT etter at Forsvaret hadde vedtatt å benytte VIVAT kursene systematisk i egen organisasjon. Dette tror vi er et verdifullt tiltak i Forsvaret der man for tiden er opptatt av å styrke forebyggingen overfor de ansatte som gjennomgår store omstillingsprosesser på arbeidsplassen med nedleggelse av mange militære enheter. Man er også opptatt av forebyggende arbeide overfor personell som gjør tjeneste i internasjonale militære operasjoner.

7.2 Nettverkskonferansene *Forebyggingsforum*

Vold i familien og selvmord – hvordan kan vi forebygge var tema for vår regionale nettverkskonferanse Forebyggingsforum 5. juni 2003. I den siste tida har vi i Norge hatt flere tilfeller av drap etterfulgt av selvdrap. Dette er imidlertid bare en liten del av familievolden som ofte foregår i det skjulte, som medfører mye lidelse, og som kan øke risikoen for selvmordsatferd. Vi ønsket derfor å belyse vold og voldens konsekvenser med fokus på dem som blir utsatt for vold, og inviterte sentrale forskere og praktikere på området til en fagdag med dette som tema. Daglig leder for Krisesentersekretariatet Tove Smaadahl tok opp menns vold mot kvinner og sammenhengen med suicidal atferd. Hun refererte til erfaringer fra krisesentrene, der problemstillingen er godt kjent. Sosiolog og forsker Yngve Hammerlin formidlet en forståelse av voldens betydning for partner og barn, og satte problemstillingene inn i en teoretisk sammenheng, i sitt foredrag *Om hverdagens lidelsesproduksjon: Vold i den totalitære familien*. *Drap etterfulgt av selvdrap* var tema for foredraget til psykolog Fredrik A. Walby. Dr. philos Kari Killén formidlet forståelse for barnets situasjon i sitt foredrag *Sveket – om oppvekst i*

familier med vold. Vi følger opp dette temaet i Suicidologi nr 1/2004 som vil fokusere på vold og selvmord.

Forebyggingsforum høsten 2003 ble arrangert på Hamar 2. desember. Tema for konferansen var *Ungdom og villet egenskade- hva kan vi gjøre?* Norge deltar i en større europeisk multisenterundersøkelse om selvskading blant ungdom, den såkalte CASE-studien. Formålet med denne undersøkelsen er både å vite mer om forekomst av villet egenskade blant ungdom, og å få en økt forståelse av hva dette dreier seg om for den enkelte. Mette Ystgaard hos oss er ansvarlig for den norske deltakelsen, og la fram resultater fra en spørreskjemaundersøkelse av mer enn 4000 ungdommer fra Hedmark og Oppland om villet egenskade. Direktør Helen Christie fra R.BUP Øst og Sør, snakket om behandlingstilbud til ungdom som sliter med selvskading.

Ved hvert forebyggingsforum har seksjonen stilt ut bøker, tidsskrifter, artikler, rapporter og avhandlinger med relevans for temavalg.

7.3 Klinisk og brukerrettet virksomhet

Mange ringer oss for å søke hjelp og råd vedrørende selvmordsproblematikk hos nærstående. Seksjonen har ikke som mål eller ressursgrunnlag til å drive vidtgående klinisk virksomhet, men har drevet videreformidling av henvendelser angående akuttintervensjon ved selvmordskriser. Likevel har vi også i 2003 i egen regi tatt i mot enkeltpersoner og familier med behov for hjelp til forståelse eller bearbeidelse etter selvmord. I tillegg har SSFF arbeidet med enkelte kliniske prosjekter og brukerrettede tiltak.

7.3.1 LEVE – Landsforeningen for etterlatte ved selvmord

En av de mest positive utviklingstrekk vi har vært vitne til innen det suicidologiske fagfeltet er framveksten av LEVE - Landsforeningen for etterlatte ved selvmord. Først og fremst er dette alle de etterlattes store fortjeneste at denne foreningen har fått en så positiv utvikling. Samtidig er foreningen et levende vitnesbyrd om det store omfanget av selvmordsproblemet og dets ringvirkninger i vårt samfunn.

SSFF bidro i en startfase på ymse vis med støtte til LEVE. Etter hvert har LEVE etablert en stabil og dyktig administrasjon og seksjonen spiller derfor i dag en beskjedne rolle i LEVE sitt arbeid. Ansatt ved SSFF er imidlertid representert i ulike organer i LEVE (landsstyre, fagråd og ett av fylkesstyrene) slik at man har kunnet opprettholde en god kommunikasjon. Videre yter seksjonen fra tid til annen praktisk bistand og vi har en del samarbeid om arrangementer og informasjonstiltak, blant annet gjennom LEVEs faste spalter i tidsskriftet Suicidologi.

7.4 Skadeforebyggende strategier

Dette er en type selvmordsforebyggende strategi som omfatter arbeid med begrensninger i tilgang på selvmordsmidler. Norge er et av de land i verden som har flest våpen i privat eie i forhold til innbyggertallet, og relativt mange selvmord i Norge skjer ved skyting. Bedre sikring av våpen oppfattes derfor som et viktig selvmordsforebyggende tiltak. Problemstillinger knyttet til våpen og selvmord har vært lite kjent i jakt- og skyttermiljø. I 2001 startet vi opp et samarbeid med instanser og miljøer som har praktisk erfaring eller formelt ansvar når det gjelder jakt og sikring

av våpen; dvs. representanter fra jakt- og skyttermiljø, Direktoratet for naturforvaltning og Justisdepartementet. Dette arbeidet er videreført i 2003, med vekt på å få ut informasjon om betydningen av våpensikring. I 2003 har vi fått et sentralt våpenregister. Fra september 2003 og i et år framover fikk vi også et våpenamnesti, som innebærer at personer som har ulovlige og uregistrerte våpen kan innlevere disse til politiet uten å risikere straffeforfølgning. Vi registrerer nå økt oppmerksomhet på sikring av våpen som et selvmordsforebyggende tiltak.

Forsvaret har drastisk redusert antall fungerende våpen hjemme hos tjenestegjørende og mobiliseringspliktig personell. Sistnevnte gruppe måtte levere sine våpen inn til sentrale depoter allerede for 2-3 år siden. I 2002 ble så alle heimevernssoldater pålagt å levere inn tennstempler til sine våpen (slik blir våpenet gjort midlertidig ubrukelig). Dette arbeidet er nå fullført. Tiltakene medfører at det nå er meget få ansatte, mobiliseringspliktige og heimevernstilknyttede i Forsvaret som oppbevarer våpen i sine hjem. Forsvaret kjenner ikke til at det har forekommet skyte-selv-mord i hjemmene hos personellet siden disse tiltakene ble innført.

8. Styreverv og tillitsverv

Medarbeidere ved SSFF har i 2003 innehatt følgende styreverv og tillitsverv:

Hauge NP:

- LEVE, Landsforeningen for etterlatte ved selvmord. Landsstyremedlem og styremedlem i Fylkeslaget i Sogn og Fjordane.

Herrestad H:

- VIVAT nasjonalt undervisningsprosjekt. Styremedlem.

Mehlum L:

- International Association for Suicide Prevention. Treasurer (-2003).
- International Association for Suicide Prevention. President (2003-).
- International Association for Suicide Prevention. Medlem av Editorial Board for Website og Bulletin.
- WHO EURO - European network for suicide research and prevention. Medlem.
- International Academy for Suicide Research. Medlem.
- National Suicide Prevention Programme for Germany. Medlem av Scientific Board.
- Expert Consultative Group of the Preparatory Committee for the China National Suicide Prevention Plan. Peoples Republic of China. Medlem.
- European Mental Health Working Party. The European Commission, the Ministry of Health of Luxembourg. Medlem.
- National Suicide Prevention Strategies: An International Working Group. American Foundation for Suicide Prevention. Medlem.
- 10th European Symposium on Suicide and Suicidal Behaviour, Copenhagen 2004. Medlem av Scientific Committee.
- Suicide prevention Congress, Montreal 2004, Medlem av Scientific Committee.
- First Asia Pacific Regional Conference of the IASP 2004 in conjunction with the Royal College of Psychiatrists in Thailand. Medlem av Scientific Committee.

- XXIII World Congress of The International Association for Suicide Prevention. Durban, South Africa 2005. Medlem av Scientific Committee.
- Instituttgruppe for psykiatri. Bestyrer.
- Instituttgruppe for psykiatri. Styremedlem.
- Fakultetsstyret, Det medisinske fakultet. Medlem.
- LEVE – Landsforeningen for etterlatte ved selvmord. Leder av fagrådet.
- Tidsskriftet Suicidologi, redaktør.
- Suicide and Life-Threatening Behaviour, Consulting Editor and Member of Editorial Board.
- Archives of Suicide Research, Consulting Editor.
- Fast reviewer for: British Medical Journal, Acta Psychiatrica Scandinavica og Crisis. Ad hoc reviewer for tidsskriftene: Anxiety, Stress and Coping, Psychological Medicine, Nordic Psychiatric Journal, Psychopathology og Tidsskrift for Den norske Lægeforening.
- Eitingerfondet. Styreformann.

Ystgaard M:

- Medlem av Rådet for Taushetsplikt og forskning, Det kongelige Justis- og politidepartement.
- Styremedlem i stiftelsen Partnership for Children, England.
- Medlem i redaksjonskomiteen for Suicidologi.
- Medlem av Ringel Service Award Committee

Appendix 1

Målstruktur for Seksjon for selvmordsforskning og –forebygging

Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging ved Instituttgruppe for psykiatri, Universitetet i Oslo har samme hovedmål som Handlingsplan mot selvmord:

Helsetjenesten skal bidra til å bryte den negative utviklingen med økt selvmordshyppighet fra slutten av 1960-årene.

Dette hovedmål nås gjennom følgende delmål:

1. Forskning (kunnskapsgenerering)

- a) Identifisere områder for relevant forskningsinnsats.
- b) Etablere og drive suicidologisk forskning i.h.h.t. de avdekkede behov.
- c) Stimulere og koordinere innsatsen fra ulike fagmiljø i selvmordsforskning.
- d) Stimulere til tverrfaglig forskning.
- e) Veilede forskningsprosjekter.

2. Forskningsformidling (kunnskapsformidling)

- a) Etablere databaser for forskningsbasert suicidologisk kunnskap.
- b) Spre forskningsresultater gjennom publikasjonsvirksomhet, undervisning og annen informasjonsvirksomhet.

3. Klinisk virksomhet og rådgivning

- a) Drive klinisk virksomhet i den grad det er nødvendig for arbeidet med forskning og formidling.
- b) Gi råd til fagmiljø og fagpersoner, organisasjoner og institusjoner som driver selvmordsforskning og forebyggende arbeide.

Appendix 2

PROGRAM FOR MØTENE I FORSKNINGSFORUM VED SEKSJON FOR SELVMORDSFORSKNING OG -FOREBYGGING I 2003

10.03.03	Villet egenskade blant ungdom – utkast til artikkel fra den norske delen av CASE studien (Child and Adolescent Self-harm in Europe) ved førsteamanuensis Mette Ystgaard.
28.04.03	Endringer i selvmordsforsøk blant ungdom i en tiårsperiode (1992-2002) ved forsker Ingeborg Rossow.
01.12.03	Skytevåpendødsfall i Norge 1969-2001 ved forsker Finn Gjertsen.

Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging

Sognsvannsveien 21

Bygning 12

0320 OSLO

Telefon: 22 92 34 73

Faks: 22 92 39 58

www.selvmord.info

www.suicide.info